

Välfärdsområdesfullmäktige 07.10.2025

Tilläggslista: Svar på den av ledamot Wickström och 37 andra ledamöter inlämnade frågan till välfärdsområdesstyrelsen om räddningsväsendets resurser i Västra Nyland

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Ihamäki Veli-Pekka
Markkanen Kimmo

Beslutsförslag

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigefrågan för kännedom och

Svar på frågan

Redogörelse

Räddningsverkets andel av välfärdsområdets budget för år 2025 delas enligt organiseringsansvaren in i två delar: räddningsväsendet (37,8 miljoner euro/66 %) och den prehospitala akutsjukvården (19,8 miljoner euro/34 %).

Räddningsväsendet

Enligt den andra delårsrapporten (situationen 30.6.2025) uppvisar räddningsverkets prognos för situationen 31.12.2025 ett underskott på cirka 0,6 miljoner euro. Om alla tjänster som räddningsperson hade kunnat tillsättas, skulle underskottsprognosen uppgå till cirka 1,3 miljoner euro. Räddningsverkets andel av välfärdsområdets bokslut 2025 kommer att uppvisa ett underskott. Budgeten 2026 är under beredning och föreläggs välfärdsområdesstyrelsen och vidare välfärdsområdesfullmäktige för behandling senare under hösten.

Utmaningen för Västra Nylands räddningsverk att ens uppnå minimidimensioneringen enligt servicenivån och det godkända servicenivåbeslutet (VOF 24.10.2023 § 61) när det gäller räddningspersonalen beror främst på bristen på utbildade räddningspersoner på arbetsmarknaden, men också på den

strama ekonomiska ramen eftersom man har infört begränsningar för att ersätta brister i styrkan i form av övertidsarbete.

Räddningsväsendets minimidimensionering härleds enligt räddningslagen (379/2011) från farorna och riskerna i området. Det dimensionerande verktyget är inrikesministeriets anvisning för planering av räddningsväsendets aktionsberedskap (inrikesministeriets publikationer 21/2012 och dess uppdatering 2025:2). Aktionsberedskapen består av att man får en tillräckligt mängd personal och materiel till riskrutorna i området inom den tid som anvisningen anger. Regionförvaltningsverkets uppgift är att övervaka att räddningsväsendet har en tillräcklig servicenivå. I sin övervakning stöder det sig utöver på författningar också på planeringsanvisningen ovan. Regionförvaltningsverket i Södra Finland har utfärdat korrigeringsförelägganden till Västra Nylands välfärdsområde både för brister i aktionsberedskapstider och enhetsstyrkan (VOS 15.5.2023 § 59, VOS 3.3.2025 § 56 och VOS 25.8.2025 § 7).

Västra Nylands räddningsverk har utfört rekryteringar av räddningspersoner som förutsätts av pensionsavgången och Otnäs brandstation. I tabellen nedan (tabell 1) beskrivs hur rekryteringarna har lyckats. Om rekryteringarna hade lyckats enligt målet, skulle Otnäs brandstation ha öppnats i januari 2025 enligt beskrivningen i välfärdsområdets budget 2025. Nu har den hållits stängd på grund av bristen på räddningspersoner. Bristen på räddningspersoner har lett till att minimidimensioneringar har underskridits, vilket har resulterat i besparingar och korrigeringsförelägganden.

Den utbildade räddningspersonalens tillräcklighet har varit ett nationellt problem. Praktiskt taget är arbetsmarknaden tom på räddningspersonal. Utbildningen av räddningspersonal är på statens ansvar. Enligt regeringsprogrammet för Orpos regering har utbildningen av räddningspersonal nu fördubblats. I december 2025 kommer ett dubbelt antal räddningspersoner att utexamineras för första gången. På flera välfärdsområden kommer den ekonomiska situationen sannolikt att leda till att tjänsteförhållandena för utbildade räddningspersoner som arbetat som semestervikarier avbryts i september. Utbildade räddningspersoner kommer sannolikt ut på arbetsmarknaden redan i september, och betydligt fler i december när 150 räddningspersoner utexamineras från läroanstalterna i Kuopio och Helsingfors.

Ansvar för att ordna räddningsväsendet, och därmed även kostnadsansvaret, ligger hos välfärdsområdena och Helsingfors stad. Enligt lagen om välfärdsområdenas finansiering baserar sig finansieringen av räddningsväsendet på den icke-

öronmärkta finansiering som staten betalar till välfärdsområdena. Välfärdsområdets kalkylerade kostnader för räddningsväsendet baseras på områdets invånarantal (65 %), befolkningstäthet (5 %) och riskfaktorer (30 %). Den icke-öronmärkta finansiering som välfärdsområdet får fördelas mellan social- och hälsovårdsväsendet och räddningsväsendet i den budget som välfärdsområdesfullmäktige beslutar om. Den övriga finansieringen till Västra Nylands välfärdsområdes räddningsväsende, cirka 4 % (år 2025), består av tillsynsavgifter (450 000 euro), felavgifter för automatiska brandlarmsystem kopplade till nödcentralen (270 000 euro), samt andra inkomster såsom understöd ur Miljöskadefonden och Brandskyddsfonden samt försäljning av materiel (773 000 euro).

Fakta om rekrytering av räddningspersoner (tabell 1)

Tidpunkt för rekrytering av räddningspersoner: Augusti 2024

Lediga platser: 16

Valda till tjänsten: 7

Av dessa redan vikarier: 4

Ökning av den totala styrkan: 3

Tidpunkt för rekrytering av räddningspersoner: Januari 2025

Lediga platser: 14

Valda till tjänsten: 3

Av dessa redan vikarier: 2

Ökning av den totala styrkan: 1

Tidpunkt för rekrytering av räddningspersoner: Januari 2025

Lediga platser: 10

Valda till tjänsten: 7

Av dessa redan vikarier: 5

Ökning av den totala styrkan: 2

Prehospital akutsjukvård

Välfärdsområdena ansvarar för ordnandet av den prehospitala akutsjukvården i Finland. I Nylands särlösning har organiseringsansvaret ålagts HUS-sammanslutningen. Enligt lagen kan man inte besluta eller avtala annat om organiseringsansvaret. HUS-sammanslutningen producerar prehospital akutsjukvård själv, i samarbete med välfärdsområdenas räddningsverk eller upphandlar tjänster genom anbudsförfaranden från andra aktörer. Mätt i euro, årsverken eller antal uppdrag producerar räddningsverken största delen av den prehospitala akutsjukvården i Nyland.

Västra Nylands räddningsverks inkomstram för prehospital akutsjukvård 2025 består av samarbetsersättningar enligt samarbetsavtalet om prehospital akutsjukvård mellan HUS-

sammanslutningen och Västra Nylands välfärdsområde (81 %/16 miljoner euro), FPA-ersättningar (16 %/3,1 miljoner euro), patienternas självriskandelar (3 %/630 000 euro). Dessutom kommer en marginell andel av försäkringspremierna (cirka 5 000 euro). FPA-ersättningarna kommer sannolikt att slopas den 1 januari 2027 och överföras direkt till välfärdsområdenas icke-öronmärkta statliga finansiering. Servicenivån för prehospital akutsjukvård beror direkt på inkomstramen för prehospital akutsjukvård. Välfärdsområdets budget styr inte direkt resurser till prehospital akutsjukvård, utan ramen för prehospital akutsjukvård beslutas i HUS-sammanslutningens budget, som en del av budgeten för HUS Akuten.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska HUS-sammanslutningen upprätta ett servicenivåbeslut för prehospital akutsjukvård. Huvudmålet med servicenivåbeslutet är att sätta målen för att nå befolkningen och säkerställa tillräcklig tillgång till prehospital akutsjukvård i området. HUS-sammanslutningen och områdets tjänsteproducenter följer regelbundet upp uppnåendet av servicenivån som en del av sin dagliga verksamhet. Utfallet av insatstiderna rapporteras som faktiska tider enligt risk- och uppgiftsklass samt verksamhetsområde.

Utöver egentliga mätare på servicenivå följer HUS-sammanslutningen upp den prehospitala akutsjukvårdens verksamhet också mer detaljerat. Mätare som följs upp är bland annat tidsfördröjningar relaterade till uppdrag, tider som enheterna är bundna till olika uppdrag, antalet uppdrag och larmade enheter samt andra nyckeltal som beskriver verksamheten.

Servicenivån bedöms kvartalsvis, och analyserna blir klara ungefär en månad efter varje kvartals slut. Det finns betydande slumpmässiga och årstidsbundna variationer i antalet uppdrag samt till exempel i väderförhållandena, vilket gör att det på basis av en kort tidsperiod inte går att dra tillförlitliga slutsatser av utfallet eller nödvändiga åtgärder.

Antalet uppdrag inom den prehospitala akutsjukvården i Västra Nylands välfärdsområde har minskat med 4,9 procent under årets första kvartal jämfört med motsvarande period året innan. Akutvårdsenheternas användningsgrader har förblivit på en måttlig nivå. De anpassningsåtgärder som beslutades i januari 2025, såsom avskaffandet av nattberedskapen i Ingå och dagberedskapen i Vendelä (Lojo), har inte haft någon betydande inverkan på responstider eller tider som enheterna är bundna till olika uppdrag under granskningsperioden. Enligt den nuvarande informationen har den prehospitala akutsjukvårdens servicenivå varit på en

tillräcklig nivå under början av året.

och

2. konstatera att fullmäktigefrågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Bilaga

- 1 Ledamot Wickströms fråga till välfärdsområdesstyrelsen om räddningsväsendets resurser i västra Nyland

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

Välfärdsområdesstyrelsen 02.10.2025 § 234

§ 234

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på fullmäktigefrågan:

Svar på frågan

Redogörelse

Räddningsverkets andel av välfärdsområdets budget för år 2025 delas enligt organiseringsansvaren in i två delar: räddningsväsendet (37,8 miljoner euro/66 %) och den prehospitla akutsjukvården (19,8 miljoner euro/34 %).

Räddningsväsendet

Enligt den andra delårsrapporten (situationen 30.6.2025) uppvisar räddningsverkets prognos för situationen 31.12.2025 ett underskott på cirka 0,6 miljoner euro. Om alla tjänster som räddningsperson hade kunnat tillsättas, skulle underskottsprognosen uppgå till cirka 1,3 miljoner euro. Räddningsverkets andel av välfärdsområdets bokslut 2025 kommer att uppvisa ett underskott. Budgeten 2026 är under beredning och föreläggs välfärdsområdesstyrelsen och vidare välfärdsområdesfullmäktige för behandling senare under hösten.

Utmaningen för Västra Nylands räddningsverk att ens uppnå minimidimensioneringen enligt servicenivån och det godkända servicenivåbeslutet (VOF 24.10.2023 § 61) när det gäller räddningspersonalen beror främst på bristen på utbildade räddningspersoner på arbetsmarknaden, men också på den strama ekonomiska ramen eftersom man har infört begränsningar för att ersätta brister i styrkan i form av övertidsarbete.

Räddningsväsendets minimidimensionering härleds enligt räddningslagen (379/2011) från farorna och riskerna i området. Det dimensionerande verktyget är inrikesministeriets anvisning för planering av räddningsväsendets aktionsberedskap (inrikesministeriets publikationer 21/2012 och dess uppdatering 2025:2). Aktionsberedskapen består av att man får en tillräckligt mängd personal och materiel till riskrutorna i området inom den tid som anvisningen anger. Regionförvaltningsverkets uppgift är att övervaka att räddningsväsendet har en tillräcklig servicenivå. I sin övervakning stöder det sig utöver på författningar också på planeringsanvisningen ovan. Regionförvaltningsverket i Södra Finland har utfärdat korrigeringsförelägganden till Västra Nylands välfärdsområde både för brister i aktionsberedskapstider och enhetsstyrkan (VOS 15.5.2023 § 59, VOS 3.3.2025 § 56 och VOS 25.8.2025 § 7).

Västra Nylands räddningsverk har utfört rekryteringar av räddningspersoner som förutsätts av pensionsavgången och Otnäs brandstation. I tabellen nedan (tabell 1) beskrivs hur rekryteringarna har lyckats. Om rekryteringarna hade lyckats enligt målet, skulle Otnäs brandstation ha öppnats i januari

2025 enligt beskrivningen i välfärdsområdets budget 2025. Nu har den hållits stängd på grund av bristen på räddningspersoner. Bristen på räddningspersoner har lett till att minimidimensioneringar har underskridits, vilket har resulterat i besparingar och korrigeringsförelägganden.

Den utbildade räddningspersonalens tillräcklighet har varit ett nationellt problem. Praktiskt taget är arbetsmarknaden tom på räddningspersonal. Utbildningen av räddningspersonal är på statens ansvar. Enligt regeringsprogrammet för Orpos regering har utbildningen av räddningspersonal nu fördubblats. I december 2025 kommer ett dubbelt antal räddningspersoner att utexamineras för första gången. På flera välfärdsområden kommer den ekonomiska situationen sannolikt att leda till att tjänsteförhållandena för utbildade räddningspersoner som arbetat som semestervikarier avbryts i september. Utbildade räddningspersoner kommer sannolikt ut på arbetsmarknaden redan i september, och betydligt fler i december när 150 räddningspersoner utexamineras från läroanstalterna i Kuopio och Helsingfors.

Ansvar för att ordna räddningsväsendet, och därmed även kostnadsansvaret, ligger hos välfärdsområdena och Helsingfors stad. Enligt lagen om välfärdsområdenas finansiering baserar sig finansieringen av räddningsväsendet på den icke-öronmärkta finansiering som staten betalar till välfärdsområdena. Välfärdsområdets kalkylerade kostnader för räddningsväsendet baseras på områdets invånarantal (65 %), befolkningstäthet (5 %) och riskfaktorer (30 %). Den icke-öronmärkta finansiering som välfärdsområdet får fördelas mellan social- och hälsovårdsväsendet och räddningsväsendet i den budget som välfärdsområdesfullmäktige beslutar om. Den övriga finansieringen till Västra Nylands välfärdsområdes räddningsväsende, cirka 4 % (år 2025), består av tillsynsavgifter (450 000 euro), felavgifter för automatiska brandlarmsystem kopplade till nödcentralen (270 000 euro), samt andra inkomster såsom understöd ur Miljöskadefonden och Brandskyddsfonden samt försäljning av materiel (773 000 euro).

Fakta om rekrytering av räddningspersoner (tabell 1)

Tidpunkt för rekrytering av räddningspersoner: Augusti 2024

Lediga platser: 16

Valda till tjänsten: 7

Av dessa redan vikarier: 4

Ökning av den totala styrkan: 3

Tidpunkt för rekrytering av räddningspersoner: Januari 2025

Lediga platser: 14

Valda till tjänsten: 3

Av dessa redan vikarier: 2
Ökning av den totala styrkan: 1

Tidpunkt för rekrytering av räddningspersoner: Januari 2025
Lediga platser: 10
Valda till tjänsten: 7
Av dessa redan vikarier: 5
Ökning av den totala styrkan: 2

Prehospital akutsjukvård

Välfärdsområdena ansvarar för ordnandet av den prehospitala akutsjukvården i Finland. I Nylands särlösning har organiseringsansvaret ålagts HUS-sammanslutningen. Enligt lagen kan man inte besluta eller avtala annat om organiseringsansvaret. HUS-sammanslutningen producerar prehospital akutsjukvård själv, i samarbete med välfärdsområdenas räddningsverk eller upphandlar tjänster genom anbudsförfaranden från andra aktörer. Mätt i euro, årsverken eller antal uppdrag producerar räddningsverken största delen av den prehospitala akutsjukvården i Nyland.

Västra Nylands räddningsverks inkomstram för prehospital akutsjukvård 2025 består av samarbetsersättningar enligt samarbetsavtalet om prehospital akutsjukvård mellan HUS-sammanslutningen och Västra Nylands välfärdsområde (81 %/16 miljoner euro), FPA-ersättningar (16 %/3,1 miljoner euro), patienternas självriskandelar (3 %/630 000 euro). Dessutom kommer en marginell andel av försäkringspremierna (cirka 5 000 euro). FPA-ersättningarna kommer sannolikt att slopas den 1 januari 2027 och överföras direkt till välfärdsområdenas icke-öronmärkta statliga finansiering. Servicenivån för prehospital akutsjukvård beror direkt på inkomstramen för prehospital akutsjukvård. Välfärdsområdets budget styr inte direkt resurser till prehospital akutsjukvård, utan ramen för prehospital akutsjukvård beslutas i HUS-sammanslutningens budget, som en del av budgeten för HUS Akuten.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska HUS-sammanslutningen upprätta ett servicenivåbeslut för prehospital akutsjukvård. Huvudmålet med servicenivåbeslutet är att sätta målen för att nå befolkningen och säkerställa tillräcklig tillgång till prehospital akutsjukvård i området. HUS-sammanslutningen och områdets tjänsteproducenter följer regelbundet upp uppnåendet av servicenivån som en del av sin dagliga verksamhet. Utfallet av insatstiderna rapporteras som faktiska tider enligt risk- och uppgiftsklass samt verksamhetsområde.

Utöver egentliga mätare på servicenivå följer HUS-sammanslutningen upp den prehospitala akutsjukvårdens verksamhet också mer detaljerat. Mätare som följs upp är bland annat tidsfördröjningar relaterade till uppdrag, tider som enheterna är bundna till olika uppdrag, antalet uppdrag och larmade enheter samt andra nyckeltal som beskriver verksamheten.

Servicenivån bedöms kvartalsvis, och analyserna blir klara ungefär en månad efter varje kvartals slut. Det finns betydande slumpmässiga och årstidsbundna variationer i antalet uppdrag samt till exempel i väderförhållandena, vilket gör att det på basis av en kort tidsperiod inte går att dra tillförlitliga slutsatser av utfallet eller nödvändiga åtgärder.

Antalet uppdrag inom den prehospitala akutsjukvården i Västra Nylands välfärdsområde har minskat med 4,9 procent under årets första kvartal jämfört med motsvarande period året innan. Akutvårdsenheternas användningsgrader har förblivit på en måttlig nivå. De anpassningsåtgärder som beslutades i januari 2025, såsom avskaffandet av nattberedskapen i Ingå och dagberedskapen i Vendelä (Lojo), har inte haft någon betydande inverkan på responstider eller tider som enheterna är bundna till olika uppdrag under granskningsperioden. Enligt den nuvarande informationen har den prehospitala akutsjukvårdens servicenivå varit på en tillräcklig nivå under början av året.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigefrågan för kännedom och
2. konstatera att fullmäktigefrågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Välfärdsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Ledamot Wickström och 37 andra ledamöter har på välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde den 10 juni 2025 § 69 lämnat in en fråga om räddningsväsendets resurser i Västra Nyland. Ledamöterna frågar om bristerna i räddningsväsendets resurser kräver ändringar i budgeten så att den lagstadgade minimidimensioneringen uppfylls. Samtidigt önskar de veta hur servicenivån inom den

prehospitala akutsjukvården uppnås i hela välfärdsområdet med tanke på servicebehovet.

Enligt 27 § i förvaltningsstadgan kan ledamöter framställa frågor till välfärdsområdesstyrelsen om ärenden som gäller välfärdsområdets eller välfärdsområdeskoncernens förvaltning. Om frågan har undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfärdsområdesstyrelsen ge sitt svar på frågan senast vid det första sammanträdet som hålls efter att nio veckor förflutit sedan frågan lämnades in till välfärdsområdesfullmäktiges sekreterare eller meddela orsaken till att frågan ännu inte kunnat besvaras. Frågan och svaret på den eller meddelandet om orsaken till att frågan inte har besvarats ska tas upp på föredragningslistan för välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom Verkställighet

Beslutshistoria